

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

**PARLAMENDILIIKMETE KÄITUMISE
KÜSIMUSTEGA TEGELEVA
NÕUANDEKOMITEE
AASTAARUANNE 2012**

ET

ET

EESSÕNA

Euroopa Parlamendi liikmete majanduslike huve ja huvide konflikti käsitleva käitumisjuhendi (Euroopa Parlamendi kodukorra I lisa) artikli 7 lõikes 6 on sätestatud, et „*nõuandekomitee avaldab aastaaruande oma töö kohta*”.

Käesolev esimene aastaaruanne parlamendiliikmete käitumise küsimustega tegeleva nõuandekomitee töö kohta hõlmab ajavahemikku 7. märtsist 2012 (komitee avakoosolekust) kuni 31. detsembrini 2012 ning see kiideti komitee poolt heaks 19. veebruaril 2013. aastal.

Sisukord

1. Taust

- 1.1 Käitumisjuhendi peamised põhimõtted
 - 1.1.1 Parlamendiliikmete kohustused
 - 1.1.2 Huvide konflikt
 - 1.1.3 Majanduslike huvide deklaratsioon

2. Nõuandekomitee

- 2.1 Koosseis ja ülesanded
- 2.2 Esimees
- 2.3 Kodukord
- 2.4 Koosolekud 2012. aastal
- 2.5 Laekunud majanduslike huvide deklaratsioonid
- 2.6 Suuniste taotlused
- 2.7 Hinnang väidetavale rikkumisele
- 2.8 Kasutusjuhend

3. Rakendusmeetmed

- 3.1 Parlamendiliikmete käitumisjuhendit käsitlev juhatuse tööühm

4. Vaade tulevikku

- 4.1 Majanduslike huvide digitaaldeklaratsioonid
- 4.2 Ettepanekud võimalikeks parandusteks käitumisjuhendis

5. Haldus

- 5.1 Teemakohane veebisait
- 5.2 Nõuandekomitee sekretariaat

Kokkuvõte

Nõuandekomitee ülesanne on hinnata käitumisjuhendi väidetava rikkumise juhtumeid, millest president on nõuandekomiteed teavitanud, ning anda parlamendiliikmetele suuniseid käitumisjuhendi tõlgendamise ja kohaldamise kohta. Parlamendiliikmete taotlused vaadatakse läbi konfidentsiaalselt, suunised antakse alati 30 päeva jooksul ja parlamendiliige võib neid suuniseid usaldada.

2012. aastal esitas nõuandekomitee presidendile ühe soovituselise käitumisjuhendi väidetava rikkumise kohta ning vastas parlamendiliikmete 50 küsimusele. Enim esitatud küsimus puudutas kohustuslikku majanduslike huvide deklaratsiooni ja selgitusi, kuidas tõlgendada kolmeaastast ajavahemikku, mille kohta parlamendiliikmetel tuleb esitada teave oma eelnevast ametialasest tegevusest ja direktorite nõukogude liikmelisusest.

74 parlamendiliiget esitas 79 muutunud andmetega ajakohastatud deklaratsiooni. Ajakohastatud deklaratsioonides sisaldus kokku 98 muudatust, s.t mõnedel juhtudel ei piirdunud deklaratsiooni muutmisel vaid ühe parandusega.

Suunised, esildis ja ajakohastamised on toonud esile mõningaid ebaselgusi ja vastuolusid nii käitumisjuhendis endas kui ka selle kohaldamises. Kuna nõuandekomitee tunneb endal kohustust teatada kõigist olemasolevatest või potentsiaalsetest probleemidest ning samuti pakkuda välja võimalikke lahendusi, sisalduvad aastaaruandes mõned ettepanekud võimalikeks parandusteks käitumisjuhendis.

Aastaaruandest ilmneb, et ainuke võimalus on suurendada avatust ja eetilistust, kuid et parlamendil tuleb parandada kodanike teavitamist tehtud tööst, pidades näiteks silmas parlamendiliikmete deklaratsioonide paremat avalikustamist veebis.

1 TAUST

1.1 Käitumisjuhendi peamised põhimõtted

1.1.1 Parlamendiliikmete kohustused

Käitumisjuhend jõustus 1. jaanuaril 2012. Selles on sätestatud, et Euroopa Parlamendi liikmed tegutsevad üksnes üldsuse huvides ning teevad oma tööd erapooletult, usaldusväärselt, avatult, hoolikalt, ausalt, vastutustundlikult ja parlamendi mainet hoides.

Käitumisjuhendiga asendatakse eelmised nõuded, mis olid sätestatud Euroopa Parlamendi kodukorra I lisas („*Läbipaistvus ja parlamendiliikmete majanduslikud huvid*”), samas hõlmatakse nendega laiemat kohaldamisala ning seatakse läbipaistvuse ja eetika valdkonnas ambitsioonikamad eesmärgid.

1.1.2 Huvide konflikt

Huvide konflikt tekib siis, kui parlamendiliikme isiklik huvi võib ebasoovitavalt mõjutada tema ametiülesannete täitmist.

Parlamendiliikmetel võib nende ametiajal esineda tegelikke huvide konflikte (s.t tõendatud vastuolusid avalike ja isiklike huvide vahel) ja/või võimalikke huvide konflikte (s.t olukordi, mida laiem avalikkus võiks tõlgendada sellisena, kus võib tekkida huvide konflikt).

Käitumisjuhend võimaldab parlamendiliikmetel vältida eksimusi, varustades nad lihtsa ja selge käitumisjoonisega. Kõigepealt peab parlamendiliige püüdma nimetatud konflikti lahendada. Kui see peaks osutama võimatuks, tuleb tal sellest läbipaistval viisil teada anda parlamendi presidendile või parlamendi vastava organi esimehele parlamendi arutelude käigus. Selliselt tegutsedes kaitseb ta nii oma reputatsiooni kui ka institutsiooni mainet.

1.1.3 Majanduslike huvide deklaratsioon

Käitumisjuhendi artikli 4 lõikes 1 on sätestatud, et „*Euroopa Parlamendi liikmed esitavad läbipaistvuse huvides isiklikul vastutusel majanduslike huvide deklaratsiooni parlamendi presidendile*”.

Käitumisjuhendiga kehtestatud uue majanduslike huvide deklaratsiooni¹ pidid parlamendiliikmed üleminekumeetmena esimest korda esitama 30. märtsiks 2012. Pärast nimetatud esimest deklaratsiooni tuleb parlamendiliikmetel oma deklaratsioone

¹ I lisa.

edaspidi ajakohastada 30 päeva jooksul mis tahes muudatuse tekkimisest arvates. Eelmist nõuet ajakohastada oma deklaratsiooni üks kord aastas enam ei kohaldata.

Majanduslike huvide deklaratsioonid avaldatakse parlamendi veebisaidil, iga parlamendiliikme isiklikul veebilehel.

2 PARLAMENDILIIKMETE KÄITUMISE KÜSIMUSTEGA TEGELEV NÕUANDEKOMITEE

2.1 Koosseis ja ülesanded

Käitumisjuhendi artikli 7 lõikega 1 loodi parlamendiliikmete käitumise küsimustega tegelev nõuandekomitee. Vastavalt artikli 7 lõikele 2 kuulub komiteesse „*viis liiget, kelle parlamendi president nimetab oma ametiaja alguses ametisse juhatusel liikmete ning põhiseaduskomisjoni ja õiguskomisjoni koordinaatorite hulgast, võttes arvesse parlamendiliikmete kogemust ja poliitiliste jõudude tasakaalustatud esindatust*”.

Nõuandekomitee liikmed on:

- Carlo CASINI (PPE, Itaalia);
- Evelyn REGNER (S&D, Austria);
- Cecilia WIKSTRÖM (ALDE, Rootsi);
- Gerald HÄFNER (Verts/ALE, Saksamaa);
- Sajjad KARIM (ECR, Ühendkuningriik).

Käitumisjuhendi artikli 7 lõikes 3 on sätestatud, et „*parlamendi president nimetab oma ametiaja alguses samuti ametisse nõuandekomitee asendusliikmed – ühe liikme igast nõuandekomitees esindamata fraktsioonist*”.

Nõuandekomitee asendusliikmed on:

- Jiří MAŠTÁLKA (GUE, Tšehhi Vabariik);
- Francesco Enrico SPERONI (EFD, Itaalia).

Nõuandekomitee ülesanne on hinnata käitumisjuhendi väidetava rikkumise juhtumeid, millest president on nõuandekomiteed teavitanud, ning anda parlamendiliikmetele suuniseid käitumisjuhendi tõlgendamise ja kohaldamise kohta. Parlamendiliikmete taotlused vaadatakse läbi konfidentsiaalselt, suunised antakse alati 30 päeva jooksul ja parlamendiliige võib neid suuniseid usaldada.

2.2 Esimees

Käitumisjuhendi artikli 7 lõikes 2 on sätestatud, et „*nõuandekomitee liikmed täidavad kordamööda kuue kuu jooksul komitee esimehe ülesandeid*”. Nõuandekomitee otsustas oma avakoosolekul 7. märtsil, et „*järjekorra kindlaksmääramisel võetakse üldjuhul aluseks nõuandekomitee liikmete fraktsioonide suurus, alustades suurimast*”².

Ajavahemikul 7. aprillist kuni 29. augustini oli nõuandekomitee esimeheks Carlo Casini (PPE) ning 30. augustil võttis esimehe kohused järgnevaks kuueks kuuks üle Evelyn Regner (S&D).

2.3 Kodukord

Avakoosolekul 7. märtsil 2012 kinnitas nõuandekomitee oma sisemise kodukorra. Seoses püüdega oma tegevust jätkuvalt tõhustada, kohandas nõuandekomitee seda kodukorda oma 9. oktoobri 2012. aasta koosolekul³. Sisseviidud muudatused hõlmasid keelalisi täpsustusi, mis puudutasid vähemuse soovitusi, uusi sätteid kirjaliku menetluse ja kvoorumi kohta, täpsustust Euroopa Parlamendi presidendile tema taotlusel esitatava soovitusi sisu kohta vastavalt käitumisjuhendi artikli 7 lõike 4 teisele lõigule ja artiklile 8 ning käesoleva aastaaruande vastuvõtmise tähtsaja muutmist.

Nõuandekomitee koosolekud toimuvad üldjuhul vähemalt kord kuus, komitee teeb otsuseid konsensuse alusel või, kui see ei ole võimalik, oma liikmete enamusega. Tuleks märkida, et otsuste puhul, mis ei käsitle presidendile esitatavat soovitusi käitumisjuhendi väidetava rikkumise kohta, võib nõuandekomitee teha otsuse kirjaliku lihtmenetluse teel.

Lisaks on nõuandekomitee sätestanud, et hinnangu andmiseks käitumisjuhendi väidetavale rikkumisele määrab nõuandekomitee raportööri, kes ei tohi kuuluda asjaomase parlamendiliikmega samasse fraktsiooni. Raportöör koostab soovitusi projekti, milles esitatakse juhtumi asjaolud, asjaomase parlamendiliikme esitatud argumendid, tema hinnang nende asjaolude kohta ning järeldus. Järelduses tuuakse välja, kas käitumisjuhendit on rikutud või mitte, ja see sisaldab nõuannet võimalike võetavate meetmete kohta ning soovitusi presidendile võimaliku otsuse tegemiseks.

2.4 Koosolekud 2012. aastal

Pärast 7. märtsi avakoosolekut toimus 2012. aastal veel kümme nõuandekomitee koosolekut, seega järgiti kodukorras kindlaks määratud koosolekute sagedust ning

² Nõuandekomitee kodukord, II lisa; vt jaotis 2.3.

³ II lisa.

peeti süstemaatiliselt kinni käitumisjuhendi artikli 7 lõike 4 esimeses lõigus sätestatud 30 kalendripäevasest tähtajast, mis puudutab vastuseid parlamendiliikmete esitatud taotlustele saada suuniseid.

Nõuandekomitee koosolekute ajakava 2012

Kolmapäev, 7. märts (avakoosolek)
Teisipäev, 13. märts - *Strasbourgis*
Kolmapäev, 28. märts
Kolmapäev, 25. aprill
Kolmapäev, 30. mai
Teisipäev, 12. juuni - *Strasbourgis*
Kolmapäev, 11. juuli
Teisipäev, 18. september⁴
Teisipäev, 9. oktoober
Teisipäev, 27. november
Teisipäev, 18. detsember

Oma 9. oktoobri koosolekul kinnitas nõuandekomitee koosolekute ajakava 2013. aastaks.

Nõuandekomitee koosolekute ajakava 2013

Teisipäev, 22. jaanuar
Teisipäev, 19. veebruar
Teisipäev, 19. märts⁵
Teisipäev, 23. aprill
Teisipäev, 21. mai - *Strasbourgis*
Teisipäev, 18. juuni
Kolmapäev, 10. juuli
Teisipäev, 17. september⁶
Teisipäev, 15. oktoober
Teisipäev, 12. november
Teisipäev, 17. detsember

⁴ Uus esimees rotatsiooni alusel: lähtuvalt fraktsioonide suurusest võttis Carlo Casinilt (PPE) esimehe kohused üle Evelyn Regner (S&D).

⁵ Uus esimees rotatsiooni alusel: lähtuvalt fraktsioonide suurusest võtab Evelyn Regnerilt (S&D) esimehe kohused üle Cecilia Wikström (ALDE).

⁶ Uus esimees rotatsiooni alusel: lähtuvalt fraktsioonide suurusest võtab Cecilia Wikströmit (ALDE) esimehe kohused üle Gerald Häfner (Verts/ALE).

2.5 Laekunud majanduslike huvide deklaratsioonid

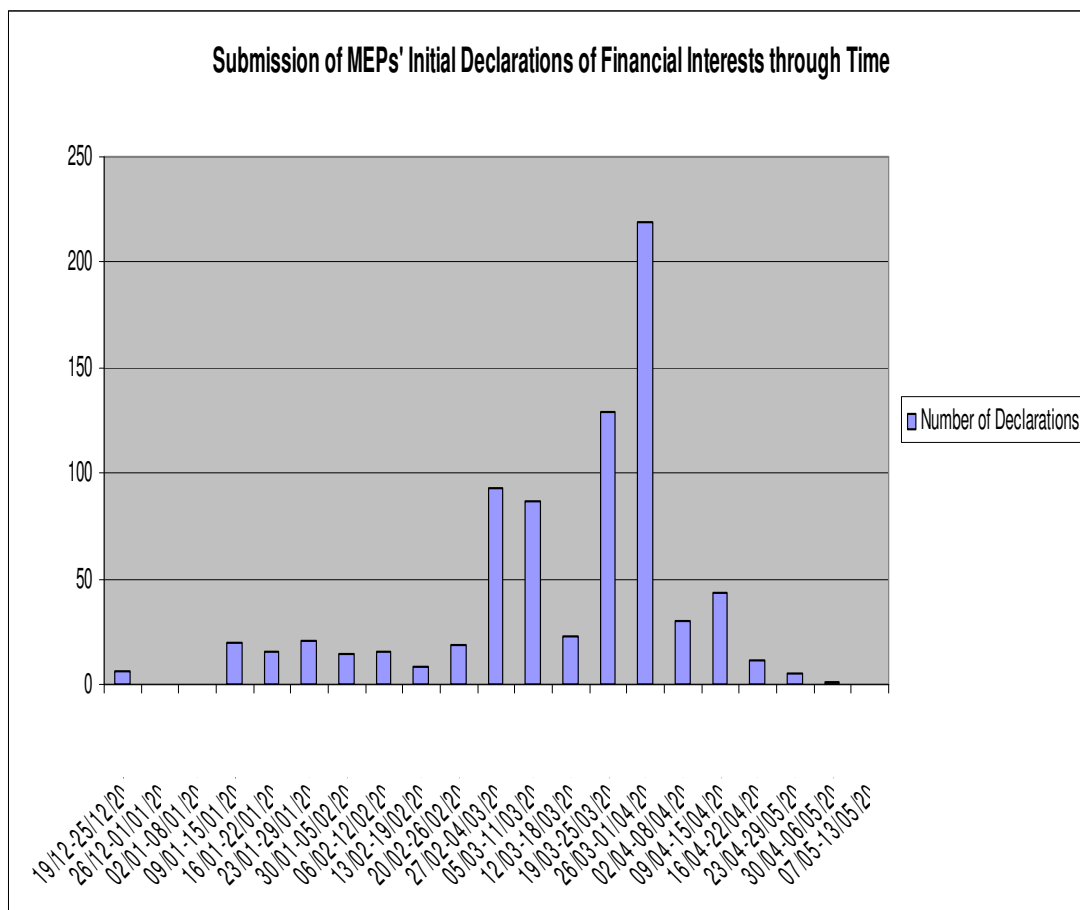
Ametis olevatele parlamendiliikmetele kehtestati uue formaadi alusel esitatavate deklaratsioonide tähtajaks 30. märts 2012.

Selleks kuupäevaks esitasid oma deklaratsiooni 664 parlamendiliiget 754-st (s.t 88%). Aprilli lõpuks olid oma deklaratsioonid esitanud ka kõik ülejäänud parlamendiliikmed.

Valdav enamus deklaratsioonidest registreeriti esitamistähtaja eelsel kahel nädalal, s.t nädalatel, mis algasid vastavalt 19. märtsil (17% deklaratsioonidest) ja 26. märtsil (29%). 72% deklaratsioonidest esitati märtsis.

Ametlikuks tähtajaks ei suutnud esitada oma deklaratsiooni 90 parlamendiliiget (12%). Puuduvatest deklaratsioonidest esitati siiski 73 aprilli esimeses pooles ning ülejäänud 17 järgneva kahe nädala jooksul. Mitmeid neist hilinemistest on võimalik põhjendada parlamendiliikmete ametist lahkumise või ametisse asumisega 30. märtsi paiku.

Seoses käesoleva aastaaruande statistiliste eesmärkidega tehti tähelepanek, et 88 deklaratsiooni (12%) ei sisaldanud muud teavet kui vaid parlamendiliikme nime ja esitamise kuupäeva. See võib tekitada küsimusi, kuid praegune käitumisjuhend ei anna nõuandekomiteele võimalust mainitud 88 deklaratsiooni lähemalt analüüsida ega võtta mingeid järeldusi. Nõuandekomitee suhtub positiivselt võimalusse, et 2013. aastal kasutusele võetava järelevalvekorraga nähakse ette sellised võimalused.

Mis puudutab esitatud deklaratsioonide koguarvu, siis tuleks märkida, et see ületas veidi Euroopa Parlamendi liikmete arvu. Seda saab seletada asjaoluga, et mõned parlamendiliikmed asusid ametisse 2012. aasta kevadel, samas kui mõned parlamendiliikmed esitasid kõigepealt deklaratsiooni, kuid hiljem lahkusid ametist. Nagu on sätestatud käitumisjuhendi artikli 4 lõikes 1, pidid parlamendiliikmed, kes asusid parlamenti teenistusse parlamendi praeguse koosseisu ametiajal, esitama oma deklaratsioonid 30 päeva jooksul.

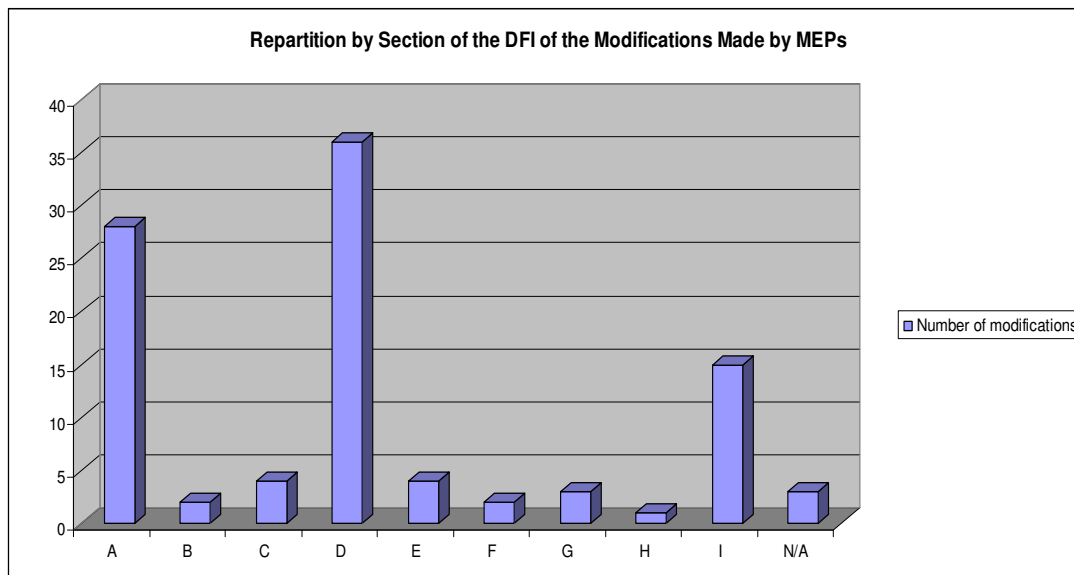
Vastavalt käitumisjuhendi artikli 4 lõikele 1 teavitavad parlamendiliikmed „parlamendi presidenti kõigist deklaratsiooni mõjutavatest muudatustest 30 päeva jooksul muudatuse tekkimisest arvates”.

2012. aasta jooksul esitas 74 parlamendiliiget presidendile 79 muutunud andmetega ajakohastatud deklaratsiooni. Erinevus nende kahe arvu vahel on tingitud asjaolust, et 70 parlamendiliiget esitas igauks ühe parandatud deklaratsiooni, kolm parlamendiliiget ajakohastasid oma deklaratsiooni vastavalt kaks korda ning üks parlamendiliiget esitas uue deklaratsiooni kogu kolmel korral.

Ajakohastatud deklaratsioonides sisaldas kokku 98 muudatust, s.t mõnedel juhtudel ei piirdunud deklaratsiooni muutmisel vaid ühe parandusega.

Mis puudutab muudatuste sisu, siis kõige rohkem muudatusi tehti A, D ja I osades – vastavalt 28, 36 ja 15 muudatust.

Alljärgnev graafik illustreerib kõigi aasta jooksul tehtud muudatuste jagunemist eri osade vahel⁷.

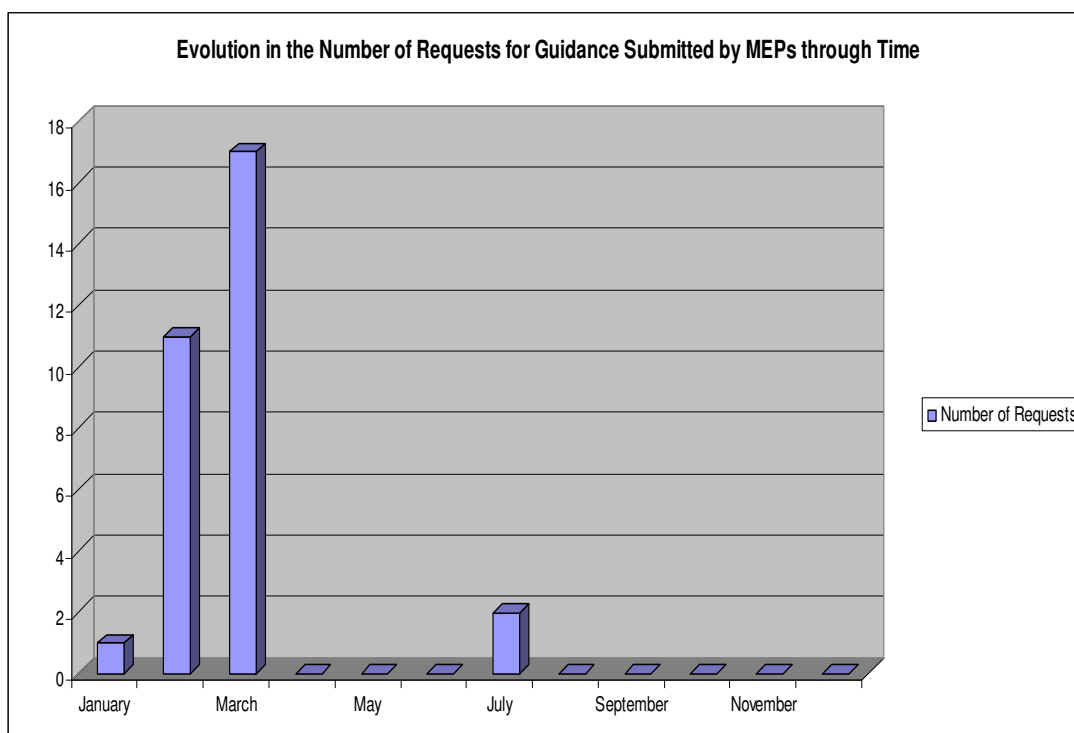

2.6 Suuniste taotlused

Kooskõlas käitumisjuhendi artikli 7 lõikega 4 vastas nõuandekomitee kokku 50 küsimusele, mis sisaldasid parlamendiliikmete poolt esitatud 32 taotluses suuniste saamiseks. Erinevus nende kahe arvu vahel on tingitud asjaolust, et mõned taotlused suuniste saamiseks sisaldasid rohkem kui ühte küsimust.

Valdav osa küsimustest/taotlustest esitati veebruaris (11 küsimust/taotlust) ja märtsis (17 küsimust/taotlust), s.t seoses esimese majandushuvide deklaratsiooni esitamise tähtajaga 30. märtsil.

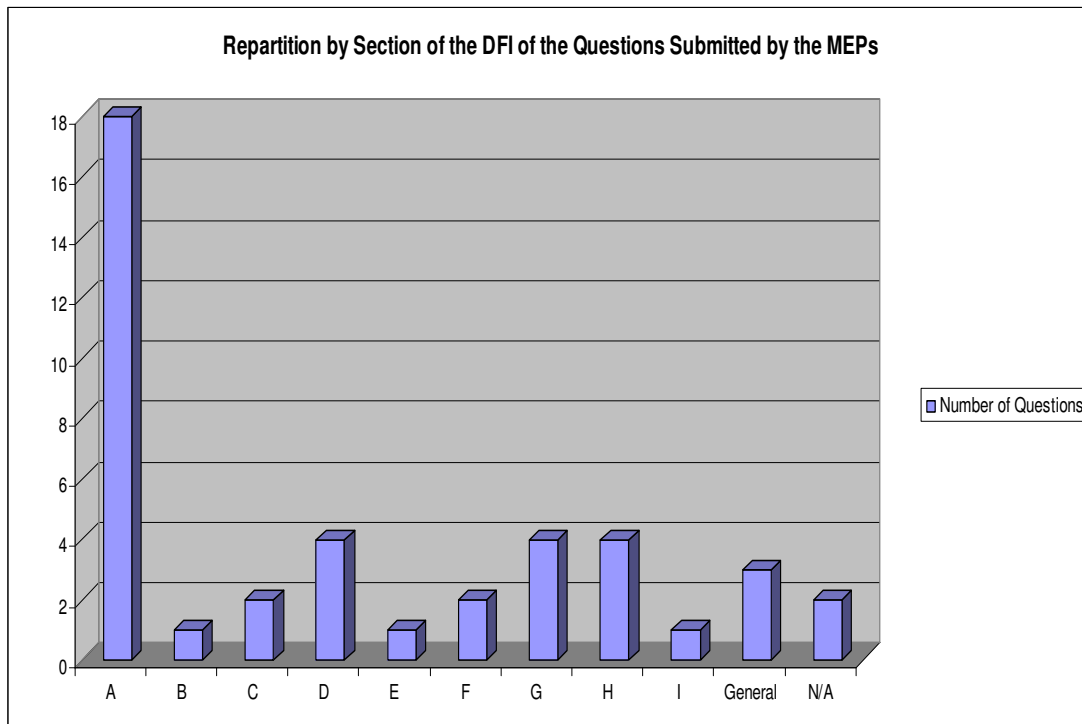
⁷ Eelmisel aastal esitas kolm parlamendiliiget esialgse deklaratsiooni oma emakeeles, millele hiljem järgnes ingliskeelne versioon; seetõttu on vastavad muudatused tabelisse kantud tähistusega N/A (andmed puuduvad).

Enim esitatud küsimus (18 korda) puudutas selgitusi seoses deklaratsiooni A osas mainitud kolmeaastase ajavahemikuga. Mõned taotlused olid üldisemat laadi ja seetõttu ei olnud neid võimalik seostada deklaratsiooni ühegi konkreetse osaga; nt asjaolu, et pikaajalisi võlakirju ja kollektiivseid investeerimisvahendeid, mille puhul varasid ei ole võimalik tuvastada, ei ole vaja deklareerida

Kuna parlamendiliikmete küsimused/taotlused on nõuandekomiteele esitatud konfidentsiaalsena, ei ole käesolevas aastaaruandes võimalik nende spetsiifilise sisu kohta anda detailsemat teavet.

Kaks taotlust puudutasid mõne teise ametikoha võimalikku kokkusobimatust Euroopa Parlamendi liikmemandaadiga. Kuna see probleem kuulub parlamendi õigusteenistuse, mitte aga nõuandekomitee pädevusse, on need kaks küsimust kantud alljärgnevasse tabelisse tähistusega N/A.

2.7 Hinnang väidetavale rikkumisele

Aruandeaasta jooksul esitas president kooskõlas käitumisjuhendi artikli 8 lõikega 1 nõuandekomiteele ühe juhtumi, mis puudutas käitumisjuhendi väidetavat rikkumist. Mainitud 24. mail tehtud esildis puudutas parlamendiliiget, kes oli jätnud oma majanduslike huvide deklaratsioonis mainimata aktsioptsioonid, mis ta oli saanud kompensatsioonina töö eest ühe äriühingu direktorite nõukogu liikmena.

Nõuandekomitee määras raportööriks Sajjad Karimi (ECR). Pärast juhtumi asjaolude uurimist ja parlamendiliikme ärakuulamist otsustas nõuandekomitee 11. juulil soovitada presidendil mitte võtta edasisi meetmeid artikli 8 lõike 3 alusel, kuid soovitas siiski, et president paluks parlamendiliikmel esitada uue parandatud majandusliku huvide deklaratsiooni.

Nõuandekomitee võttis arvesse, et käitumisjuhend on kehtinud alles piiratud ajavahemiku jooksul ning kogemuste puudumine on võinud soodustada selle erinevat tõlgendamist ja kohaldamist parlamendiliikmete poolt. Samuti tuvastas komitee, et käitumisjuhendi artikli 4 erinevates keeleversioonides, eelkõige mis puudutab nimetatud artikli lõike 2 punkti f, on lahknevusi, mis võib takistada selle sätete ühtset kohaldamist.

Nõuandekomitee märkis, et asjaomase parlamendiliikme liikmelisus direktorite nõukogus ja sellega seotud tasu olid tema majanduslike huvide deklaratsioonis korrektselt ära märgitud.

Nõuandekomitee leidis ka, et käitumisjuhendi artikli 4 lõike 2 punkti f selle praeguses sõnastuses ei saa käsitada nii, nagu see hõlmaks ka aktsiaoptsoonide skeemi, millest parlamendiliige sai tulu direktorite nõukogu liikmena. Nõuandekomitee otsustas siiski, et käitumisjuhendi artikli 4 lõike 2 punktis h ei ole öeldud, nagu ei hõlmaks mõiste „majanduslik huvi” isiklikku vara, niivõrd kui see võib mõjutada parlamendiliikme ametiülesannete täitmist, ning et järelikult on aktsiaoptsoonid majanduslik huvi, mis võib parlamendiliiget mõjutada tema ametiülesannete täitmisel.

Sellest tulenevalt tegi nõuandekomitee otsuse, et arvestades käitumisjuhendi aluseks olevaid läbipaistvuse põhimõtteid, peaks asjaomane parlamendiliige kaaluma ülejäänud aktsiaoptsoonide deklareerimist majanduslike huvide deklaratsiooni H osas.

Nõuandekomitee märkis ka, et töötasuna või selle osana antavaid aktsiaoptsoone tuleb käsitleda ja deklareerida kui parlamendiliikme tulu, mille väärtus sõltub aktsia hinnast päeval, mil optsoonid saajale üle kantakse. See tähendab, et majanduslike huvide deklaratsiooni A osas peab tulukategooria ja töötasu olema vastavuses, hoolimata sellest, millisel kujul nimetatud töötasu esineb, sh ka aktsiaoptsoonide vm tulevikus tekkivate õigustena, ning sellest, kas see on sularahasse ümber arvestatud või mitte.

President tegi oma otsuse lähtuvalt nõuandekomitee soovituselt ning parlamendiliige esitas presidendile parandatud deklaratsiooni 3. oktoobril (30 päeva jooksul pärast presidendi otsuse saamist, arvestamata parlamendi vaheaega augustis).

2.8 Kasutusjuhend

Üks nõuandekomitee peamisi ülesandeid on nõustada ja teavitada parlamendiliikmeid sellest, kuidas käitumisjuhendi abil suurendada läbipaistvust, usaldusväarsust ja tõhusust. Oma tegevuse käigus on nõuandekomitee aasta jooksul järk-järgult üles ehitanud põhjaliku praktiliste suuniste kogumi, mis põhinevad:

- sisulistel nõuannetel, mida on antud parlamendiliikmetele vastavalt käitumisjuhendi artikli 7 lõikele 4;
- käitumisjuhendi väidetaval rikkumisel, millest president on nõuandekomiteed teavitanud;
- nõuandekomitee igapäevasel praktilisel ja analüüsil.

Need suunised on koondatud kasutusjuhendisse, mille eesmärgiks on abistada parlamendiliikmeid käitumisjuhendi korrektsel tõlgendamisel ja kohaldamisel ning majanduslike huvide deklaratsiooni täitmisel.

Kasutusjuhendis on toodud selgitusi mitmete käitumisjuhendi ja majanduslike huvide deklaratsiooni sätete kohta.

Kasutusjuhend avaldatakse Europarli veebisaidil⁸ ning avaldatakse ka paber kandjal kõigis ametlikes keeltes.

3 RAKENDUSMEETMED

3.1 Parlamendiliikmete käitumisjuhendit käsitlev juhatusse töörühm

Vastavalt käitumisjuhendi artiklile 9 võtab juhatus vastu käitumisjuhendi rakendusmeetmed.

President palus 13. juulil asepresident Wielandil (PPE, Saksamaa) kui läbipaistvuse eest vastutavalt asepresidendil – koos asepresidentide Podimata (S&D, Kreeka), Durant'i (Verts/ALE, Belgia), Alvaro (ALDE, Saksamaa) ja Vlasákiga (ECR, Tšehhi Vabariik), ning kvestor Maštálkaga (GUE/NGL, Tšehhi Vabariik), kes esindab kvestorite kogu – esitada juhatusse heakskiitmiseks üksikasjalike rakenduseeskirjade ettepaneku.

Selliselt moodustatud juhatusse töörühm arutleb käitumisjuhendi artikli 5 lõigete 2 ja 3 ning artikli 9 rakendusmeetmeid ning samuti tekstilisi parandusi majanduslike huvide deklaratsiooni vormis. Kavakohaselt saab juhatusse töörühma töö valmis veebruariks 2013.

4 VAADE TULEVIKKU

4.1 Majanduslike huvide digitaaldeklaratsioonid

Praegu peavad parlamendiliikmed täitma oma majanduslike huvide deklaratsioone paberil. Seda halduslikku menetlust on kavas parandada seoses vajalike IT-vahendite tehnilise arenguga. Esimese sammuna on parlamendiliikmetel tarvis täita ainult see(need) osa(d), mida nad soovivad ajakohastada. Selleks et anda parlamendiliikmetele võimalus täita, allkirjastada ja esitada oma deklaratsioonid täies ulatuses elektrooniliselt, on vaja teha täiendavat tehnilist arendustööd. Vastav tehniline lahendus võetakse kavakohaselt kasutusele aegsasti enne Euroopa Parlamendi valimisi 2014. aastal.

⁸ http://www.europarl.europa.eu/pdf/meps/CoC%20User's%20Guide%20draft4web_EN_def.doc

4.2 Ettepanekud võimalikeks parandusteks käitumisjuhendis

Alates käitumisjuhendi jõustumisest 1. jaanuaril 2012 on nõuandekomitee omandanud mõningaid kogemusi käitumisjuhendi praktilisel kohaldamisel. 50 parlamendiliikmete esitatud küsimust, presidendile antud soovitus pärast tema tehtud esildist ning nõuandekomitee põhjalik analüüs on toonud esile mõningaid ebaselgusi ja vastuolusid nii käitumisjuhendis endas kui ka selle kohaldamises.

Nõuandekomitee tunneb endal kohustust teatada kõigist olemasolevatest või potentsiaalsetest probleemidest ning samuti pakkuda välja võimalikke lahendusi.

Näiteks **huvide konflikti** käsitleva **artikli 3** sätetes nähakse ette, et parlamendiliikmed, kes ei saa seda konflikti lahendada, peavad sellest kirjalikult teatama parlamendi presidendile. Ka nõuandekomiteel on tarvis sellisest olukorrast teadlik olla, kuid praegusel hetkel puudub mehhanism, mis tagaks sellise teabe jõudmise nõuandekomiteeni.

Lisaks peavad parlamendiliikmed, kellel on seoses arutatava küsimusega tegelik või võimalik huvide konflikt, mis ei ilmne selgelt tema deklaratsioonist, sellest kirjalikult või suuliselt teada andma parlamendi vastava organi esimehele parlamendi arutelude käigus enne täiskogul või parlamendi organites sõnavõtmist või hääletamist, või raportööriks esitamist. Nõuandekomiteel on tarvis ka sellisest olukorrast teadlik olla, kuid praegusel hetkel puudub mehhanism, mis tagaks sellise teabe jõudmise nõuandekomiteeni.

Teine valdkond, kus nõuandekomitee on täheldanud ebaselgust ja parandamisruumi, on **artikkel 4**, milles käsitletakse parlamendiliikme **majanduslike huvide deklaratsiooni**.

Artikli 4 lõike 2 punktis b on sätestatud, et parlamendiliikmel tuleb deklareerida igasugune palk, mida ta saab seoses mandaadi täitmisega mõnes teises parlamendis. Sellise sõnastusega rõhutatakse pigem palka kui mandaati, kuigi viimatimainitu võib juba iseenesest kujutada tegelikku või võimalikku huvide konflikti, s.t deklareerimist vajav teave peaks eelkõige puudutama eelkõige mandaati, mitte niivõrd selle eest saadavat töötasu. Lisaks võib teise mandaadi täitmisest tulenev huvide konflikt olla tegelik või võimalik ka siis, kui seda täidetakse näiteks linnavolikogus, piirkondlikus esinduskogus või parlamendi ülemkojas; kusjuures selle eest ei pruugita tasu üldse maksta. Praegu jääb parlamendiliikmetele ebaselgeks, kuidas ja kuhu nad peaksid selliste mandaatide täitmisest teatama.

Mis puudutab **artikli 4 lõike 2 punktis d** sätestatud kohustust deklareerida muu hulgas ka „*igasugune muu parlamendiväline tegevus*”, siis tuleb märkida, et paljudes käitumisjuhendi keeleversioonides on jäetud tõlkimata sellesse fraasi kuuluv sõna „*relevant*” (asjakohane).

Artikli 4 lõike 2 punktis e nähakse ette ajutise tasustatud tegevuse deklareerimist, juhul kui selle eest saadud tasu on kalendriaastal suurem kui 5000 eurot. See on

vastuolus deklaratsiooni pideva ajakohastamise põhimõttega. Lisaks peaks mainitud künnis soovitatavalt olema kooskõlas künnisega, mis on sätestatud artikli 4 lõike 2 punktis a ametialase tegevuse ja liikmelisuste deklareerimiseks (s.o 500 eurot kuus), samuti nende deklareerimise põhimõtetega. Sellest tulenevalt tuleks kalendriaastal saadava tasu alammäära suurendada 6000 euronit ning kehtestada ühekordse tasu alammäär 500 eurot. Tegemist oleks tervitatava selgusega asjaomastele parlamendiliikmetele.

Nagu osutab hiljutine praktika, ei pruugi **artikli 4 lõike 2 punktis f** kasutatud sõna „*holding*” (osalus) tähendus olla sugugi ilmne. Seda rõhutavad ka mainitud sõna erinevad tõlked käitumisjuhendi eri keeleversioonides. Seetõttu tuleks kaaluda võimalust määratleda põhjalikumalt kõik eri variandid, mida see sõna peaks antud juhul tähistama.

Samuti võib tasu deklareeritud ametialase tegevuse, muu tegevuse või liikmelisuse eest esineda mõnikord finantsinstrumentide kujul. Mõned neist, eelkõige sellised, mis sisaldavad tulevikus tekkivaid õigusi (näiteks aktsiaoptsioonid või pensionilepingud) ei ole ilmselgelt hõlmatud ei sõna „*holding*” (osalus) tähenduse ega ka põhjalikuma määratlusega. Tuleb kasutusele võtta täiendav määratlus, mis hõlmaks ka tasu selliste finantsinstrumentide kujul.

Samuti tasuks kaaluda võimalust jätta välja kaks kriteeriumi: „*võib avaldada mõju avalikule sektorile*” ja „*märkimisväärset mõjutada*”. Neutraalne avaldus õiguslike ja finantsasjaolude kohta edastaks sama teavet ning aitaks parlamendiliikmeid, andes suurema selguse ja õiguskindluse.

Artikli 4 lõike 2 punkti h praeguse sõnastusega, mille alusel tuleb parlamendiliikmel deklareerida igasugune muu majanduslik huvi, mis võib mõjutada tema ametiülesannete täitmist, välistatakse kõik huvid, mis ei ole majanduslikud, kuid mis võivad siiski mõjutada parlamendiliikme ametiülesannete täitmist, s.t mis võivad endast kujutada huvide konflikti vastavalt käitumisjuhendi artiklile 3. Seetõttu võiks kaaluda sõnastuse muutmist, nii et see oleks rohkem kooskõlas artikli 3 reguleerimisalaga.

Ühtlasi muudaks artikli 4 lõike 2 punkti h sõnastuse selline muutmine üleliigseks majanduslike huvide deklaratsiooni **I osa**, kuna parlamendiliikmetelt mainitud osas nõutav asjaomane lisateave oleks juba esitatud.

Artikli 4 lõikes 4 sätestatud keeld valida või määrata parlamendiliiget ametikohtadele Euroopa Parlamendis, kui ta ei ole esitanud majanduslike huvide deklaratsiooni, ei võta piisavalt arvesse olukordi, kus parlamendiliikmed on küll esitanud deklaratsiooni, kuid jätnud täitmata oma kohustuse deklaratsiooni kehtestatud tähtaegade jooksul ajakohastada; samuti on jäetud arvesse võtmata olukorrad, kus parlamendiliige on esitanud mittetäieliku või vigase majanduslike huvide deklaratsiooni.

Kingitusi ja muid sarnaseid soodustusi käsitleva **artikli 5 lõike 1** kehtiva ingliskeelse versiooni sõnastuses esinevat väljendit „*shall refrain from*” (peab hoiduma) saab

tõlgendada ekslikult, nagu see jätkaks parlamendiliikmele teatava mänguruumi, kuigi eesmärk on rangelt keelustada kõigi üle 150 euro väärtusega kingituste ja sarnaste soodustuste vastuvõtmine.

Arvestades, et nõuandekomitee asutati koos käitumisjuhendi rakendamisega, tuleb **artikli 7 lõike 1** säte, et „*luuakse nõuandekomitee*”, lugeda aegunuks. Praegusel momendil oleks asjakohasem määratleda nõuandekomitee ülesanded ja vastutusala.

Mis puudutab suuniseid käitumisjuhendi sätete tõlgendamise ja kohaldamise kohta, on **artikli 7 lõikes 4** sätestatud tähtaeg 30 kalendripäeva vastuolus artikli 4 lõikes 1 sätestatuga, kus nähakse ette tähtaeg 30 päeva – mitte „*kalendripäeva*” – majanduslike huvide deklaratsiooni esitamiseks ja selle muudatustest teavitamiseks. Ühtse väljendi järjekindel kasutamine – mis annaks ka nõuandekomiteele võimaluse võtta arvesse parlamenditöö vaheaegu sarnaselt parlamendiliikmetega – tuleks kindlasti kasuks.

Mis puudutab aastaaruannet, siis on **artikli 7 lõikes 6** sätestatud vaid aruande avaldamise kohustus, täpsustamata selle adressaati. Tagamaks et aastaaruanne kajastab nõuetekohaselt nõuandekomitee tööd vastavalt artikli 7 lõikes 1 sätestatud ülesannetele ja kohustustele, võiks nimetatud ülesanded ja kohustused siin veel kord ära mainida.

Arvestades **artikli 8 lõike 2** praegust sõnastust jääb parlamendiliikme väidetava käitumisjuhendi rikkumise hindamisel kasutatava menetluse osas ebaselgeks, kas kavatsetakse järgida nõuetekohase menetluse põhimõtet. Tuleks tagada õiglane menetlus ja kõigile parlamendiliikmetele, keda väidetakse olevat rikkunud käitumisjuhendit, tuleb kohaldada õigust saada ära kuulatud. Praeguses sõnastuses ei ole see ühemõtteliselt tagatud. Lisaks võiks lähtuvalt artikli 7 lõike 4 teisest lõigust kaaluda, kas nõuandekomiteele tuleks anda võimalus presidenti nõustada võimalike meetmete osas ka muul viisil peale soovitusel esitamise.

Lõpetuseks tuleks märkida, et praeguses käitumisjuhendis ei ole võetud arvesse olukordi, mis puudutavad presidendi majanduslikke huve või huvide konflikte. Asjaomastes artiklites võiks kaaluda võimalust viidata seoses presidendiga mõnele teisele instantsile, et vältida olukordi, kus president on võrreldes teistega tegelikult või võimalikus eriolukorras.

5 HALDUS

5.1 Teemakohane veebisait

Kogu käitumisjuhendit ja nõuandekomitee tegevust puudutav teave on leitav Europarli veebisaidilt, parlamendiliikmetele pühendatud üldleheküljelt⁹.

⁹ <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/en/0081ddfaa4/MEPs.html>

Käesoleva aruande vastuvõtmise ajal valmistab nõuandekomitee sekretariaat ette tegevuskava, mis võimaldaks parandada läbipaistvusega seotud teabe sisu, paigutust, nähtavust ja jälgitavust Europarli veebisaidil.

5.2 Nõuandekomitee sekretariaat

Nõuandekomitee sekretariaadi ülesandeid täidab presidentuuri peadirektoraadi parlamendiliikmete haldusüksus, asukohaga Brüsselis ja Luxembourgis.

Advisory.Committee@europarl.europa.eu

Euroopa Parlament
Parlamendiliikmete käitumise küsimustega tegeleva nõuandekomitee sekretariaat
Rue Wiertz, 60
ASP 6D075
B-1047 Brussels
Belgium